

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
d.d. 20 maart 2017

nummer
3279

Onderwerp
Bescherming faunabescherming

Aan de leden van Provinciale Staten

1. *De provincie Zuid-Holland gaat tijdelijke maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat grondgebruikers jacht kunnen blijven inzetten om schade te voorkomen.¹ Op welke wettelijke basis worden deze maatregelen genomen?*
2. *Welke tijdelijke maatregelen wil de provincie precies gaan treffen en hoe denkt de provincie daarmee te voldoen aan de voorwaarden die de Wet natuurbescherming stelt?*

Antwoord

Er worden maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat grondgebruikers de landelijk vrijgestelde, schadeveroorzakende soorten kunnen blijven bestrijden. De landelijke vrijstelling voor de Canadese gans, zwarte kraai, kauw en konijn kan tijdelijk worden gebruikt overeenkomstig de voor deze soorten eerder door ons goedgekeurde faunabeheerplannen. Deze plannen zijn op grond van het overgangsrecht (artikel 9.5, eerste lid van de Wet natuurbescherming (Wnb)) nog steeds van kracht. Voor de houtduif en vos, waarvoor nog geen faunabeheerplan bestaat, wordt tijdelijk toestemming verleend voor het bestrijden van deze soorten ter voorkoming van schade. Deze toestemming wordt verleend op grond van artikel 3.18 Wnb.

3. *In hoeverre voldoen de faunabeheerplannen voor zwarte kraai, kauw, konijn en Canadese gans aan respectievelijk de volgende eisen die de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland stelt aan faunabeheerplannen:*
 - a. *Bij het opstellen van een faunabeheerplan wordt een vertegenwoordiger vanuit de wetenschappen betrokken,*
 - b. *Een faunabeheerplan bevat op basis van gevalideerde gegevens en de daaruit voortvloeiende inzichten, een onderbouwing waaruit blijkt dat de gunstige staat van instandhouding niet significant negatief beïnvloed wordt door de uitvoering van het faunabeheerplan.*
 - c. *Een faunabeheerplan beschrijft op welke wijze invulling is gegeven aan de in de toelichting beschreven escalatieladder.*
 - d. *Kwantitatieve gegevens over de aanwezigheid van de populatie binnen de provincie Zuid-Holland gedurende het jaar.*
 - e. *een beschrijving van de schade als bedoeld in artikel 3.15, zesde lid, dan wel 3.17, eerste lid, van de wet, in de periode voorafgaand aan het ter goedkeuring*

¹ <http://www.gfactueel.nl/Home/Nieuws/2017/3/Provincie-noodoplossing-voor-jacht-107696E/>

- indienen van het faunabeheerplan; per gebied een beschrijving van de handelingen die in de periode voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan, zijn verricht om schade als bedoeld onder c te voorkomen, en voor zover die kwantitatieve gegevens redelijkerwijs kunnen worden verkregen, een beschrijving van de effectiviteit van die handelingen;*
- f. een beschrijving van de locatie, periode, aard, omvang en noodzaak van de bestrijding van schadeveroorzakende dieren;*
- g. een omschrijving van passende en doeltreffende preventieve maatregelen en de mate waarin deze maatregelen moeten worden ingezet alvorens mag worden overgegaan tot schadebestrijding, en;*
- h. voor zover daarover gegevens beschikbaar zijn, een onderbouwde inschatting van de verwachte effectiviteit van de bestrijding als bedoeld onder a.*

Antwoord

De vigerende faunabeheerplannen zijn door ons goedgekeurd onder de Flora- en faunawet. Deze plannen voldoen aan de destijds geldende eisen. De eisen die zijn opgenomen in de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming (verder: de Verordening) zijn grotendeels overlappend met de eisen onder de Flora- en faunawet. Maar er zijn verschillen. Zo is bijvoorbeeld de betrokkenheid van een wetenschapper een nieuwe eis. Wanneer nieuwe faunabeheerplannen ter goedkeuring worden aangeboden, zal uiteraard getoetst worden aan de nieuwe eisen die voortvloeien uit de Verordening.

4. *Indien er aan één of meerdere van bovenstaande vereisten niet wordt voldaan, waarom handelen GS dan in strijd met de eigen provinciale verordening en de Wet Natuurbescherming?*

Antwoord

Wij handelen niet in strijd met het bepaalde in de Wnb of de Verordening. Zie ook het antwoord op de vragen 1 en 2.

5. *Wat is de daadwerkelijke schade door zwarte kraai, kauw, houtduif, vos, konijn en Canadese gans in het afgelopen jaar en op welke wijze en door wie is dit vastgesteld en wat is de verwachte omvang van deze schade in de periode tussen nu en de vaststelling van de nieuwe faunabeheerplannen?*

Antwoord

Omdat genoemde soorten reeds gedurende meerdere jaren landelijk zijn vrijgesteld, was volgens de beleidsregels van het Faunafonds geen tegemoetkoming in de schade mogelijk, met als gevolg dat er ook geen schadetaxaties plaatsvonden. Om toch zicht te krijgen op de schade is in 2013 een schatting van de totale schade gemaakt in opdracht van het Faunafonds. Uit dit onderzoek² kwamen de volgende landelijke schadebedragen per jaar naar voren:

- Zwarte kraai en kauw: 13,7 miljoen Euro
- Houtduif: 6,6 miljoen Euro
- Konijn: 6,3 miljoen Euro
- Canadese gans: 0,37 miljoen Euro

De schade door de vos is in genoemd onderzoek niet meegenomen. De toelichting bij de landelijke vrijstelling voor de vos geeft aan: "De schade die vossen veroorzaken bestaat uit predatie van kippen, ganzen, eenden, konijnen en lammeren in buitenrennen; daarnaast brengen zij ziekten over, zoals hondsdolheid en de vossenlintworm. De belangrijkste door de vos veroorzaakte schade betreft evenwel de

² CLM-rapport 813-2013 "Kosten en baten voor de landbouw van schadesoorten"

fauna. Predatie door vossen van weidevogels heeft een negatieve invloed op de populatieontwikkeling van deze vogels. De stand van de weidevogels, met name die van de grutto, is in Nederland al zeer kwetsbaar en gaat de laatste jaren sterk achteruit." Ook in Zuid-Holland is er sprake van een afname van de grutto en andere weidevogels.³

In 2016 is er een onderzoek⁴ uitgevoerd naar schade in Zuid-Holland. Van de genoemde soorten is daarin ook de Canadese gans opgenomen. Voor deze soort is geschat dat de provinciebrede schade in 2015 bijna 120.000 Euro bedroeg. Tevens is ingeschat dat de schade zal oplopen tot 276.000 Euro in 2021 wanneer er geen afschot zal plaatsvinden. Gelet op de trends van de overige soorten zal de omvang van de schade niet afnemen.

6. *De provincie Noord-Holland heeft aangekondigd tijdelijk de landbouwschade die wordt veroorzaakt door zwarte kraai, houtduif, kauw en konijn te vergoeden, omdat er geen geldend faunabeheerplan is en deze diersoorten niet mogen worden gedood. Zijn GS bereid om het voorbeeld van de provincie Noord-Holland te volgen? Zo nee, wat zijn hierbij de overwegingen om dat in tegenstelling tot Noord-Holland niet te doen?*

Antwoord

In Zuid-Holland zijn er wel geldende faunabeheerplannen voor de soorten zwarte kraai, kauw en konijn. Zie ook het antwoord op de vragen 1 en 2. Bestrijding van deze soorten kan derhalve zoals voorheen plaatsvinden. Conform de landelijk afgestemde beleidsregels wordt geen tegemoetkoming verleend voor schade die is veroorzaakt door soorten waarvoor een vrijstelling geldt. Omdat er tijdelijk geen gebruik kan worden gemaakt van de landelijke vrijstelling voor de houtduif, terwijl er wel sprake is van dreigende schade⁵, hebben wij besloten om grondgebruikers op basis van een opdracht ex artikel 3.18 Wnb tijdelijk de mogelijkheid te bieden om hun gewassen door middel van afschot te (laten) beschermen. Wij achten het niet wenselijk om de grondgebruikers in Zuid-Holland de dupe te laten worden van de ontstane situatie waarin er geen faunabeheerplan is.

7. *Wij hebben uit de bijgevoegde informatie begrepen dat de nieuwe Faunabeheereenheid Zuid-Holland recent is opgericht. Graag vernemen wij van GS wie er in het bestuur van deze Faunabeheereenheid zitting hebben en welke instelling of organisatie door deze personen worden vertegenwoordigd.*

Antwoord

Er is geen nieuwe faunabeheereenheid opgericht. Wel is er sprake van een nieuwe bestuurssamenstelling van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: FBE), onder andere als gevolg van de vastgestelde Verordening. Het bestuur bestaat nu uit de volgende personen:

- Dhr. J. Helder, onafhankelijk voorzitter;
- Mw. J. van Hoey Smith, namens de Federatie Particulier Grondbezit
- Dhr. W. van den Assem, namens de Jagersvereniging en de Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer;
- Dhr. B. Niemandsverdriet, namens LTO;
- Dhr. M. Rooker, namens Boerennatuur en de Dierenbescherming;
- Dhr. H. Visser, namens het Zuid-Hollands Landschap en Natuurmonumenten.

³ Zie o.a. www.sovon.nl

⁴ CLM-rapport 901-2016 "Wat is de potentiële faunaschade aan landbouwgewassen zonder afschot in Zuid-Holland?"

⁵ Blijkens de toelichting bij het Besluit natuurbescherming was er in 2013 sprake van een totale landelijke schade door houtduiven van 6,6 miljoen Euro (Staatsblad 2016 nr. 383)

Dhr. J. Kuipers is namens Staatsbosbeheer agendalid en zal het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren.

8. *Is de faunabeheereenheid in de nieuwe samenstelling het ermee eens dat er volgens de door GS voorgestelde werkwijze wordt gehandeld tot dat de nieuwe faunabeheerplannen gereed zijn?*

Antwoord

Onze werkwijze is afgestemd met de FBE, ook nadat het bestuur in de nieuwe samenstelling functioneert.

9. *Wanneer verwachten GS dat door de nieuwe Faunabeheereenheid de faunabeheerplannen zullen worden ingediend?*

Antwoord

Volgens de planning van de FBE zullen de nieuwe faunabeheerplannen voor zwarte kraai, kauw, ekster, roek, konijn, haas, fazant, wilde eend, houtduif, vos en smient in mei 2017 ter goedkeuring worden aangeboden.

10. *Worden deze plannen volgens afspraak eerst aan Provinciale Staten toegestuurd? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De plannen zullen voorafgaand aan ons goedkeuringsbesluit volgens afspraak worden toegezonden aan de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling.

11. *Zijn GS bereid om deze faunabeheerplannen ter inzage te leggen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?*

Antwoord

Na goedkeuring zullen de faunabeheerplannen openbaar worden gemaakt.

12. *Wat de vos en houtduif betreft zijn volgens onze informatie GS van plan om een opdracht op grond van artikel 3.18 van de Wet Natuurbescherming te geven. Waarom kiest u hiervoor en bent u van plan om vaker deze werkwijze te hanteren? Zo ja, waarom? Zijn GS van plan om bij deze opdracht een voorhangprocedure te laten plaatsvinden zodat deze opdracht eerst aan PS wordt voorgelegd? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij kiezen hiervoor om een oplossing te bieden in de ontstane situatie waarin tijdelijk geen gebruik kan worden gemaakt van de landelijke vrijstelling. Wij zijn vooralsnog niet van plan om vaker deze werkwijze te hanteren. Het verlenen van een opdracht is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten welke gemandateerd is aan de Omgevingsdienst Haaglanden. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld het verlenen van ontheffingen. Omwille van een slagvaardige besluitvorming is het niet wenselijk om bij dergelijke procedures de besluiten eerst aan Provinciale Staten voor te leggen.

Den Haag,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit